

УДК 378.3(477)

Агарков О.А.¹, Ременюк Д.Д.²

¹ д-р політ.наук, проф. ЗНТУ

² студ. груп. ГП-318

МОЖЛИВОСТІ І ПОТЕНЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ ЗА РАХУНОК ГРАНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (НА ПРИКЛАДІ ЗНТУ)

Сучасний стан суспільства передбачає у першу чергу розвиток різних сфер життя. Провідну позицію займає розвиток саме соціальної сфери, бо саме проблеми, які виникають у ній найоб'єктивніше вирішувати за допомогою грошових видатків, таких як гранти.

Тому коректним буде дати визначення поняттю грант. Грант – це грошові, або інші засоби, що передаються громадянами та юридичними особами, в т.ч. іноземними, а також міжнародними організаціями, для проведення конкретних наукових досліджень, реалізації соціальних програм та інших цілей, на умовах грантодавця.

У певному сенсі з цього поняття можна виділити основні критерії яким має відповідати грант, для того щоб зрозуміти повному цього терміну.

До основних критеріїв яким має відповідати грант, відносять:

- обов'язкові сторони процесу, а саме: грантодавець і отримувач гранту;

- певна форма гранту (грошові кошти, або інше майно);

- конкретні умови надання гранту (безоплатно і безповоротно);

- обов'язкові умови для одержувача гранту – роздільний облік коштів і цільове їх використання;

- конкретно поставлена мета – здійснення заздалегідь обумовленої соціальної програми по складеному поетапному плану.

Сама по собі грантова підтримка, має свої види. Вона поділяється на: президентську підтримку, державну, благодійну допомогу і у вигляді пожертви. Щодо використання грантів в рамках реалізації соціальних програм у вищих навчальних закладах (ВНЗ), можливо окреслити певні рамки такої діяльності. Президентську підтримку можливо використовувати в межах отримання грантів президента України для обдарованої молоді. Щодо поділу цього виду на підвиди, то можна означити гранти для реалізації соціальних програм та гранти для створення конкретних технічних розробок.

Крім цього можливо є реалізація соціальних програм у рамках благодійних грантів і грантів як пожертви, бо такими трансфертами

можна забезпечити соціальні програми періодичного типу і вирішувати нагальні проблеми, а саме нестачу ресурсів для розвитку бібліотечного фонду, неповне забезпечення студентів практикою, розвиток студентів за допомогою проведенню тематичних стипендіальних програм, що у майбутньому зможе дати поштовх для реалізації більш значимих програм. Можливим є робота студентів за кордоном, стажування, навчання за обміном, що може забезпечуватися за допомогою державних грантів.

В рамках ВНЗ має бути створений грантовий комітет, який би мав на меті: допомогу як студентам, аспірантам, так і докторантам та викладачам у сфері професійної діяльності; який би надавав грантову підтримку і допомогу у вирішенні соціально значимих проблем і реалізації соціальних програм у рамках ВНЗ.

Важливими етапами створення грантових комітетів в ВНЗ є:

- по-перше, створення міцної законодавчої бази, як на рівні країни, так і створення наказів на рівні ВНЗ;

- по-друге, визначення конкретної діяльності органів з надання грантів, створення програми своєї діяльності в перспективі на роки вперед;

- по-третє, чіткий і раціональний розподіл коштів націлений на вирішення конкретних проблем в рамках ВНЗ;

- по-четверте, стійка і функціональна система діяльності такого відділу (грантового комітету), розробка положення про відділ та методик його роботи;

- по-п'яте, вирішення значимих завдань ВНЗ за рахунок грантового комітету на практиці.

Це б дало змогу позитивно впливати цьому комітету на ряд важливих подій в ВНЗ. Актуальним була б розробка плану роботи на декілька років вперед, щоб у подальшому була можливість, як регулювати діяльність, так і впливати на важливі проблеми в рамках ВНЗ. У майбутньому це може стати запорукою фінансової підтримки ВУЗів поза стандартними формами отримання бюджетних коштів.

Потенційними перспективами реалізації соціальних програм за рахунок грантів у вищих навчальних закладах є:

- вирішення нагальних проблем, тим самим реформування системи діяльності ВНЗ;

- реалізація соціально значимих програм в рамках ВНЗ, як наслідок розвиток соціальної сфери і гарантії позитивних змін за рахунок грантування.

Отже, гранти – можуть стати першим кроком для вирішення актуальних соціальних проблем і тим самим стабілізувати і поліпшити життя сучасного суспільства, як на рівні ВНЗ так і в цілому в країні.